

Česká zemědělská univerzita v Praze
Institut vzdělávání a poradenství
Katedra pedagogiky

**Řízení kvality vzdělávání: hodnocení podmínek,
průběhu a výsledků vzdělávání na SOŠ ve vybraném
regionu**

Bakalářská práce

Autor: **Veronika Pešinová**

Vedoucí práce: **Ing. Karel Němejc, Ph.D.**

2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma:

Řízení kvality vzdělávání: hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na SOŠ ve vybraném regionu, vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použitých zdrojů.

Jsem si vědoma, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím s jejím zveřejněním dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Jsem si vědoma, že moje bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitní databázi a bude veřejně přístupná k nahlédnutí.

Jsem si vědoma že, na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

V dne

.....
Pešínová Veronika

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Ing. Karlu Němejcovi, Ph.D. za podporu, cenné rady, věcné připomínky a pochopení při konzultacích a vedení práce.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce „Řízení kvality vzdělávání: hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na SOŠ ve vybraném regionu“ je zhodnotit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání na vybraných středních odborných školách Pražského regionu a to prostřednictvím veřejně přístupného registru inspekčních zpráv České školní inspekce.

Teoretická část je zpracována na základě studia dostupných odborných informačních zdrojů a poskytuje informace o řízení kvality vzdělávání na středních odborných školách v České republice, a to z hlediska činitelů, využívaných metod, nástrojů, apod.

Praktická část vychází ze stanovených cílů práce a je realizována prostřednictvím analýzy výsledků a statistik vyplývajících z inspekčních zpráv vybraných středních odborných škol ve zvoleném regionu, které jsou dostupné ve veřejném registru inspekčních zpráv České školní inspekce.

V závěru práce jsou poznatky celkově shrnuty a jsou z nich vyvozena doporučení pro praxi.

Klíčová slova

evaluace, kvalita vzdělávání, analýza, podmínky, inspekční zpráva, střední odborná škola

Abstract

The aim of the thesis entitled „Quality Management in Education: Evaluation of School Environment, Education and Learning Outcomes at Secondary Vocational Schools in a Selected Region" is to assess the conditions, realization and results of education at selected secondary vocational schools, in the Prague Region through a publicly accessible register of inspection reports of the Czech School Inspectorate.

The theoretical part is based on the study of the available specialized information resources and providing information on quality management education at secondary vocational schools in the Czech Republic in terms of the factors, used methods, tools, etc.

The practical part is based on the aims of the thesis and work is carried out by analyzing the results and statistics arising from the inspection reports of selected secondary vocational schools in the selected region, which are available on the public file register of inspection reports of the Czech School Inspectorate.

In the conclusion part, the findings are generally summarized and recommendations for practice are drawn from them.

Keywords

evaluation, quality of education, analysis, conditions, inspection report, secondary vocational school

OBSAH

1 Úvod.....	7
2 Cíl a metodika práce.....	8
3 Přehled řešené problematiky.....	9
3.1 Kvalita vzdělávání.....	9
3.2 Česká školní inspekce.....	11
3.2.1 Inspekční zpráva.....	12
3.3 Střední odborné školy.....	15
3.4 Evaluace výuky na středních odborných školách.....	16
3.5 Evaluační nástroje.....	17
3.5.1 Přehled hlavních evaluačních nástrojů v oblasti vzdělávání.....	17
3.6 Podmínky hodnocení.....	19
4 Praktická část.....	20
4.1 Analýza výsledků.....	20
4.1.1 Kladné hodnocení.....	21
4.1.2 Záporné hodnocení.....	23
4.1.3 Doporučení.....	25
5 Zhodnocení výsledků.....	26
6 Závěr.....	27
7 Seznam použitých zdrojů.....	28

1 Úvod

V současnosti je kladen důraz na kvalitní vzdělávání, pro které je potřeba vytvořit vhodné podmínky, které nezahrnují jen samotné vzdělávání a jeho obsah. Aby mohlo kvalitní vzdělávání probíhat, je potřeba mít profesionální vedení, kvalitní pedagogy, bezpečnost a vlídné prostředí ve škole, finanční prostředky, spolupráci všech v rámci školy při otevřené komunikaci a jasné cíle, které budou všem srozumitelné. Pro úspěšné řízení kvality vzdělávání je základním předpokladem způsob a strategie řízení hodnocení, založený na mnoha faktorech, které ho ovlivňují. Za stávající situace není snadné hodnotit vše, při množství všech faktorů, které ovlivňují vzdělávání. Dala jsem si za úkol projít zprávy České školní inspekce a najít opakované zjištění v kladných i záporných nálezech, jelikož se domnívám, že bylo vyprodukováno mnoho zpráv jednotlivě, ale již nezbývá čas pro komplexní nastudování ostatních zpráv a vzít si z nich ponaučení a eliminovat tak již to, co bylo nálezem v jiné škole.

Cílem bakalářské práce „Řízení kvality vzdělávání: hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání na SOŠ ve vybraném regionu“ je zhodnotit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání na vybraných středních odborných školách Pražského regionu a to prostřednictvím veřejně přístupného registru inspekčních zpráv České školní inspekce.

Teoretická část je zpracována na základě studia dostupných odborných informačních zdrojů a poskytuje informace o řízení kvality vzdělávání na středních odborných školách v České republice, a to z hlediska činitelů, využívaných metod, nástrojů, apod.

Praktická část vychází ze stanovených cílů práce a je realizována prostřednictvím analýzy výsledků a statistik vyplývajících z inspekčních zpráv vybraných středních odborných škol ve zvoleném regionu, které jsou dostupné ve veřejném registru inspekčních zpráv České školní inspekce.

V závěru práce jsou poznatky celkově shrnuty a jsou z nich vyvozena doporučení pro praxi.

2 Cíl a metodika práce

Cílem bakalářské práce je zhodnotit podmínky, průběh a výsledky vzdělávání na vybraných středních odborných školách Pražského regionu a to prostřednictvím veřejně přístupného registru inspekčních zpráv České školní inspekce. Popsat systém řízení kvality vzdělávání na středních odborných školách v České republice. Teoretická část je zpracována na základě studia dostupných odborných informačních zdrojů a poskytuje informace o řízení kvality vzdělávání na středních odborných školách v České republice, a to z hlediska činitelů, využívaných metod, nástrojů, apod. Praktická část vychází ze stanovených cílů práce a je realizována prostřednictvím analýzy výsledků a statistik vyplývajících z inspekčních zpráv vybraných středních odborných škol ve zvoleném regionu, které jsou dostupné ve veřejném registru inspekčních zpráv České školní inspekce. Postupem je zvolit region pro školy, vybrat min. 10 středních odborných škol z registru inspekčních zpráv a pečlivě prostudovat. Zanést a seřadit data do tabulky dle různých kategorií např. opakující se klady a zápory, které se vyskytnou minimálně dvakrát ve zprávách za jednotlivé školy. Na základě nálezu sestavit graf pro vizuální představu a názornost. Závěrem předložit vyplývající zjištění a návrhy pro praxi.

3 Přehled řešené problematiky

3.1 Kvalita vzdělávání

Původ pojmu kvalita (jakost) je sám o sobě jen prázdným pojmem, který získává smysl pouze ve spojení s jiným pojmem, označující určitou hodnotu předmětu. Kvalita vzdělávání se nachází zjednodušeně dle Aristotela ve smyslu dotazování po předmětu, hledá odpovědi na otázku „*Jaký?*“ a „*Kolik?*“.

Přesná definice kvality vzdělávání zní: „*Kvalitou rozumíme vlastnost nebo stav námi promítaný do předmětu (věc, jev, živá bytost), který je následně pozorován (s cílem zaujmout hodnotící soud) podle určitých kritérií.*“ (Rýdl, 2011)

Kvalita vzdělávání je stav námi promítaný do předmětu (jevu, věci), který je následně sledován s cílem zaujmout hodnotící soud o vlastnostech, které byly předem stanoveny jako důležité podle určitých kritérií. V současné době se věda snaží tyto pojmy ve formě otázek nahradit měřitelnými veličinami a kategoriemi. Od minulého století jsou vyvíjeny systémy posuzování kvality pro potřeby jejího potvrzení, kterou se rozumí např. certifikace a akreditace. V současné době pojem kvality proniká do všech oblastí lidského života a ovlivňuje veškeré dění. Je kladen důraz na kvalitu (vlastnost, předmět) oproti kvantitě (množství). Kvalita v oblasti školství byla určována spíše dle subjektivního pocitu hodnotitele. V dnešní době jsou využívány modely hodnocení kvality v podobě různých forem standardizace až po vytváření ucelených evaluačních systémů. Kvalitu lze sledovat dle různých systémových forem např. systém TQM (Total quality management), který si dává za cíl dosáhnout ideálního stavu (Education Excellence). Systém využívá takové procesy a strategie, které vedou ke stálému rozvíjení školní kultury, která je zaměřena na zvyšování kvality výkonů a uspokojování požadavků studentů. (Rýdl, 2009)

Dále je vhodné uvést systém ISO (International Organization for Standardization) mezinárodní organizace pro standardizaci. Standardizací je zde myšlena normalizace předpisů, postupů a výstupů. Organizace, které

chtějí být certifikovány podle ISO, musí mít v souladu s jeho normativními dokumenty vlastní dokumentaci, která je pracovníky v praxi akceptována. (Rýdl, Kocanda 2010)

Česká školní inspekce využívá opakovaně postupu hospitace, což je proces přímého sledování vzdělávání. Hlavní funkcí hospitace není kontrolní činnost jako taková, ale dosažení zlepšení přímé výuky pomocí nástrojů pozorování a rozhovoru, který provádí hospitující osoba. Provádí se za účelem kontrolní a diagnostické činnosti nebo získávání informací. Sleduje stanové vzdělávací cíle a jejich naplnění, strukturu vyučovací hodiny, motivaci a zájem studentů, výběr učiva, dodržování didaktických zásad atd. Při hospitaci se rovněž hodnotí odborné a didaktické dovednosti pedagogů, jejich verbální a neverbální komunikace atd. (Miller, Němejc 2014)

3.2 Česká školní inspekce

Česká školní inspekce (ČŠI) je správním úřadem s celostátní působností, který je organizační složkou státu a vykonává nezávislou inspekční činnost. Byla zřízena 1. ledna 2005 zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v návaznosti na § 7 odst. 3 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů. (CSICR, 2017)

Česká školní inspekce sídlí v Praze a je organizačně členěna na 14 inspektorátů v souladu s krajským uspořádáním České republiky. Školní inspektoři a kontrolní pracovníci navštěvují školy bez ohledu na zřizovatele, hodnotí tedy školy veřejné, soukromé i církevní. Jednotlivé školy a školská zařízení jsou obvykle navštěvovány pravidelně v tzv. inspekčních cyklech. Od školního roku 2013/2014 se přešlo z tříletého inspekčního cyklu na šestiletý. Vlastní inspekční činnost je vykonávána na základě plánu, který schvaluje ministr školství, mládeže a tělovýchovy na návrh ústředního školního inspektora. Základním kritériem při hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání je zejména účinnost podpory rozvoje osobnosti studenta a dosahování vymezených cílů vzdělávání ze strany škol a školských zařízení. Pro tyto účely jsou zpracovávány koncepční postupy inspekční činnosti a systémy hodnocení vzdělávací soustavy. V rámci inspekční činnosti Česká školní inspekce získává a analyzuje informace o vzdělávání studentů a o činnosti škol. Sleduje a hodnotí efektivnost vzdělávací soustavy, zjišťuje a hodnotí podmínky, průběh a výsledky vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů a akreditovaných vzdělávacích programů, dále zjišťuje a hodnotí naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a s rámcovým vzdělávacím programem. Vykonává kontrolu dodržování právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb a vykonává kontrolu využívání finančních zdrojů ze státního rozpočtu. (CSICR, 2017)

3.2.1 Inspekční zpráva

Výstupem kontroly České školní inspekce je inspekční zpráva, která obsahuje popis zjištěných nálezů v souladu s hodnotícími postupy České školní inspekce. Součástí zprávy jsou závěry, kde jsou uvedeny jak výrazné klady, tak zápory, včetně doporučených lhůt k odstranění a nápravě nedostatků či návrhů na zlepšení činnosti školy nebo školského zařízení.

Inspekční zpráva se vyhotovuje ve dvou stejnopisech, je veřejně přístupná a po dobu 10 let uložena ve škole a na příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je možné zprávu dohledat na portálu České školní inspekce <https://portal.csicr.cz>, anebo na webových stránkách České školní inspekce <http://www.csicr.cz> v záložce Registru inspekčních zpráv. (CSICR, 2017)

Obsahem inspekční zprávy je zápis o tom, kde byla vykonána inspekční činnost (např. název školy, adresa), dále pojednává o aktuálním stavu školy (např. právnická osoba, zápis do rejstříku škol, forma studia, kapacita a počty studentů, pedagogický sbor, materiální a technické zázemí, budova). Poté se zabývá hodnocením hlavních výsledků vzdělávání a jejich cíli (např. příprava a vybavení absolventů potřebnými odbornými kompetencemi, jejich šance na uplatnění na trhu práce, klasifikace, přijímací řízení, efektivní nástroj kontroly, hospitační činnost, povinná dokumentace, zapojení do programů Evropské unie, spolupráce se školami v zahraničí) a je ukončena závěry (např. škola realizuje či nerealizuje vzdělávání dle platného akreditovaného vzdělávacího programu, hodnocení vedení školy, dochází k rozvoji studentů, jak je nakládáno s finančními zdroji, podmínky bezpečnosti atd.) s poučením (podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel/ka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí). (CSICR, 2017)

Přibližný seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opírá v rámci kontroly, je předložen k náhledu níže. Seznam se může lišit při hodnocení každé jednotlivé kontroly školy.

1. Rozhodnutí MŠMT ve věci zápisu školy do rejstříku škol
2. Rozhodnutí MHMP o stanovení počtu studentů
3. Rozhodnutí MŠMT o udělení akreditace
4. Nájemní smlouva
5. Výpis z obchodního rejstříku
6. Zřizovací listina školy
9. Stanovisko Hygienické stanice hlavního města Prahy
10. Jmenování do funkce ředitele/ředitelky
11. Vzdělávací program odborného vzdělávání
12. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení
14. Třídní kniha třídy
15. Rozvrhy vyučovacích hodin třídy
16. Školní matrika
17. Záznamy z pedagogické rady
18. Školní řád
19. Kniha úrazů
20. Zápis z jednání školské rady
21. Personální dokumentace pedagogických pracovníků
22. Smlouvy o provedení praxe studentů
23. Plán rozvoje školy
24. Výchovně vzdělávací plán
25. Harmonogram školního roku
26. Organizační řád školy
27. Pracovní kompetence a povinnosti
28. Celoroční plán hospitací, včetně záznamů z hospitací
29. Autoevaluace školy
30. Portfolio k přijímacímu řízení
31. Pravidla pro přijímací řízení a podmínky ke studiu

32. Plán a realizace dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
 33. Plán výchovného poradenství
 34. Plán školního metodika prevence
 35. Minimální preventivní program
 36. Postup při řešení krizových situací
 37. Plán výchovně vzdělávací – granty EU
 38. Rekapitulace finančních prostředků
 39. Náklady a ostatní výdaje střediska
 40. Finanční vypořádání dotací MŠMT
 41. Výkazy zisku a ztráty
 42. Výpisy zápisů z účetnictví školy
- (CSICR, 2017)

3.3 Střední odborné školy

Střední odborné školy poskytují vzdělání zakončené maturitou, ale můžou nabízet obory dvouleté či tříleté. Absolventi jsou kvalifikováni především pro výkon v odborných činnostech. Pro dosažení kvalitní přípravy na budoucí povolání je důležité navržení školního vzdělávacího programu. Školní vzdělávací program je učební dokument, který si škola vytváří a je navržen jednotlivě pro každý obor dle kompetencí ředitele školy, který je odpovědný za nastavení tohoto dokumentu. (Votava, 2011)

Školní vzdělávací program by měl obsahovat jasnou koncepci, průřezová témata, klíčové kompetence a formulaci výsledků vzdělávání. Obsahem školního vzdělávacího programu jsou identifikační údaje, charakteristika školy a učební osnovy, hodnocení žáků, profil absolventa, popis materiálního a personálního zajištění výuky, analýza podmínek školy, spolupráce se sociálními partnery a analýza trhu práce ve vztahu nabídky školy. Pedagogům poskytuje školní vzdělávací program možnost profilovat svoji školu, být kreativní, odbourat nedostatky v obsahu učiva a možnost vlastní představy o tom, jak vzdělávat na škole. Školní vzdělávací program je určen k tvoření, ale má závazné části, které vycházejí z rámcového vzdělávacího programu. Rámcový vzdělávací program pro střední odborné školy obsahuje státem vydané pedagogické dokumenty. Dle rámcového vzdělávacího programu jsou školy povinny rozpracovat a respektovat výsledky vzdělávání, obsah vzdělávání a základní podmínky pro realizaci vzdělávání a školní vzdělávací program z něj musí vycházet. (Votava, 2011)

3.4 Evaluace výuky na středních odborných školách

Pro vybraný typ střední odborné školy umělecky zaměřené je kladen důraz na dvě rozdílné složky studia a to všeobecné a umělecké vzdělání. Za prvé je nutné dostát kvalitnímu všeobecnému vzdělání a zároveň poskytnout dostatek času pro tvůrčí a kreativní rozvoj a studium, čímž se většinou překračuje celková hodinová dotace pro týdenní rozvrh a studium je pro studenty velmi náročné. Dostát kvalitnímu všeobecnému vzdělání x uměleckému x osobnímu rozvoji. Zde vzniká prostor pro otázku „*Jak hodnotit talent, kreativitu, osobní rozvoj a podmínky pro ně vytvořené?*“. Evaluace potřeb pro tuto cílovou skupinu vychází z potřeby a zájmu školy, rodičů a společnosti. Ze společného cíle, umožnit studentům co možná nejlepší vzdělání, které by podporovalo jejich rozvoj a přípravu na budoucí povolání. (CSICR, 2017)

3.5 Evaluační nástroje

Evaluačními nástroji (evaluation instruments) se rozumí metoda či postupy sběru dat užívané v evaluačním procesu. Evaluační proces určuje postup, jímž se dobereme k požadovaným výsledkům. Evaluační nástroje lze třídit podle postupu na kvalitativní a kvantitativní. Metody kvalitativní se zabývají informacemi slovního charakteru. Kvantitativní metody a techniky získávají kvantitativní údaje (čísla), tj. informace, které jsou měřitelné. Oba uvedené typy využívají např. metody pozorování, rozhovoru, studia dokumentů, liší se však v tom, jak s danými metodami nakládají a jakou formu dat volí. (Káňová, 2010)

3.5.1 Přehled hlavních evaluačních nástrojů v oblasti vzdělávání

Evaluačními nástroji (evaluation instruments) se rozumí metoda či postupy sběru dat užívané v evaluačním procesu. Evaluační proces určuje postup, jímž se dobereme k požadovaným výsledkům. Jako příklad lze uvést postup SWOT analýzy, ve které probíhá rozbor situace S - silné stránky, W - slabé stránky, O - příležitosti, T - ohrožení vzdělávacího zařízení. Analýzou lze získat ucelený náhled na instituci či školu. Slabé a silné stránky zastupují interní pohled, příležitosti a ohrožení zastupují pohled a faktory vnější. Další metodou je nástroj pozorování, které slouží k získání informací o jevech či procesech, které probíhají ve skupině. Nástroj pozorování členíme dle cíle na přímé a nepřímé pozorování, strukturované pozorování, skryté pozorování, skupinové a individuální pozorování či hospitace. Nástroj rozhovoru umožňuje osobní kontakt a na základě dotazování se, jsou získávána data. Důležitá je příprava a předem promyšlený cíl dotazování se. Rozhovor může probíhat volně, být řízen, standardizovaný nebo probíhat ve formě skupinové diskuze (focus group), dále může probíhat neformální rozhovor, individuální rozhovor (osobní, telefonický, email), anketa, inventář, průzkum aj. Rozhovor se řídí tzv. fázemi rozhovoru, kterými jsou úvod, vedení a závěr rozhovoru. Během rozhovoru se využívá různých typů otázek (přímé, nepřímé, sekundární) ke sběru dat. Nástroj dotazník je písemná nebo elektronická forma vhodná k získávání hromadných odpovědí a dat. Využívá

se zde otázek k získávání odpovědí v poměrně krátké časové době a od většího počtu osob. Data ovšem nemusí být zcela validní. Nástroj portfolio je soubor významných dokumentů, které mohou být skórované (lze za ně udělit počet bodů), standardizované (obsahují předepsaný seznam dokumentů), volné (dle účastníka se vkládají soubory prací) nebo portfolio instituce (obsahují např. ocenění, které firma získala za produkty, služby). Nástroj analýza dokumentů je soubor dokumentů, který obsahuje např. zápisy z porad, výsledky vzdělávacích programů, ekonomické výsledky, osobní listy aj. Některé dokumenty jsou povinné a dané legislativou nebo předpisy. (Miller, Němejc 2014)

3.6 Podmínky hodnocení

Podmínky hodnocení v této oblasti kladou důraz na jasné cíle a systémy, s jejichž pomocí vedení řídí školu a které umožňují efektivní organizaci školy a její rozvoj. Základem je srozumitelná vize či koncepce, která je schopna zajistit, aby škola byla bezpečné a motivující místo pro vzdělávání a osobnostní rozvoj studentů. Hlavním předmětem je dodržování školního vzdělávacího systému, který odpovídá rámcovému vzdělávacímu programu v souladu se všemi právními předpisy. Hodnotí se vztahy, spolupráce a komunikace mezi zřizovatelem, rodiči a pedagogy v rámci regionu z důvodu dosažení kvalitního vzdělávání a je potřeba, aby všichni vzali cíle školy za své, jelikož je škola nedílnou součástí regionu či obce. Hodnotí se nastavená pravidla a mechanismy, prevence a řešení rizikových faktorů. Stanovují se cíle a identifikují podmínky potřebné pro jejich dosažení, priority a postupy, které vedení a pedagogický sbor plánují učinit pro dosažení vytyčených cílů v souladu se zásadami profesního vzdělávání. (CSICR, 2017)

4 Praktická část

4.1 Analýza výsledků

Tato kapitola má za cíl představit a analyzovat výsledky procesu hodnocení na středních odborných školách s uměleckým zaměřením. Bylo vybráno 13 škol s uměleckým zaměřením např. hudebním, výtvarným, zpracováním keramiky a porcelánu, modelářstvím a řemeslnými uměleckými pracemi. Školy byly vybrány z důvodu, že zde není pouze výuka zaměřená na všeobecné vzdělávání, ale také výuka zaměřená na rozvoj talentu a umění. Aby mohla být provedena analýza, bylo prostudováno 13 zpráv České školní inspekce, které obsahovaly metody, kladné a záporné hodnocení a doporučené návrhy pro zlepšení do budoucna. Vybrané školy jsem dohledala na webových stránkách ministerstva školství s odkazem na <https://profa.uiv.cz/rejskol/> v záložce Rejstřík škol a školských zařízení. U vybraných škol jsem si zaznamenala identifikátor školy (IZO), dle kterého jsem následně vyhledávala zprávy v registru inspekčních zpráv dostupném na webu České školní inspekce. V registru inspekčních zpráv pod vybranou školou jsou dostupné všechny zprávy, které byly na dané škole provedeny v minulosti. Pro analýzu jsem vždy zvolila zprávu, která byla v registru nejaktuálnější a to z důvodu co nejvíce aktuálních dat a nálezů. V případě vybraných škol se jedná o zprávy, které byly vyhotoveny v průběhu let 2010 do roku 2016. Část praktické práce se zabývá hodnocením kladných a záporných výsledků z těchto zpráv. Konečná praktická část bude věnována možným doporučením, které z minulých kontrol České školní inspekce vycházejí. Jak již bylo popsáno výše, hodnocení je složitý a komplexní proces, kde záleží na profesionální koordinaci a pochopení všech zúčastněných stran. Hodnocení školy může být chápáno jako složitá aktivita, ale záleží na přístupu. Ve své podstatě hodnotíme všichni denně, cokoliv, co kolem sebe vidíme minimálně subjektivně. Při hodnocení je potřeba se podívat na detaily, ale především komplexně na celkový hodnocený objekt.

4.1.1 Kladné hodnocení

Výsledky vycházejí z pečlivého prostudování inspekčních zpráv a následně provedené analýzy. Byla přednastavena excel tabulka s řádky pro kategorie a sloupci pro školy (škola 1-13). Do řádků kategorie jsem zaznamenala veškeré kladné nálezy, které se v inspekčních zprávách objevily. Při studování zpráv jsem si udělala poznámku do sloupce, zda se tento nálezy pro školu ve zprávě vyskytuje či ne. Takto jsem prošla všech 13 zpráv z jednotlivých škol. Do výsledného grafu pro zjednodušení a větší přehlednost byly zapsány pouze všechny kladné nálezy, které se objevily minimálně dvakrát po přečtení všech školních zpráv. Níže v tabulce jsou hierarchicky uvedeny kladné nálezy dle počtu opakování.

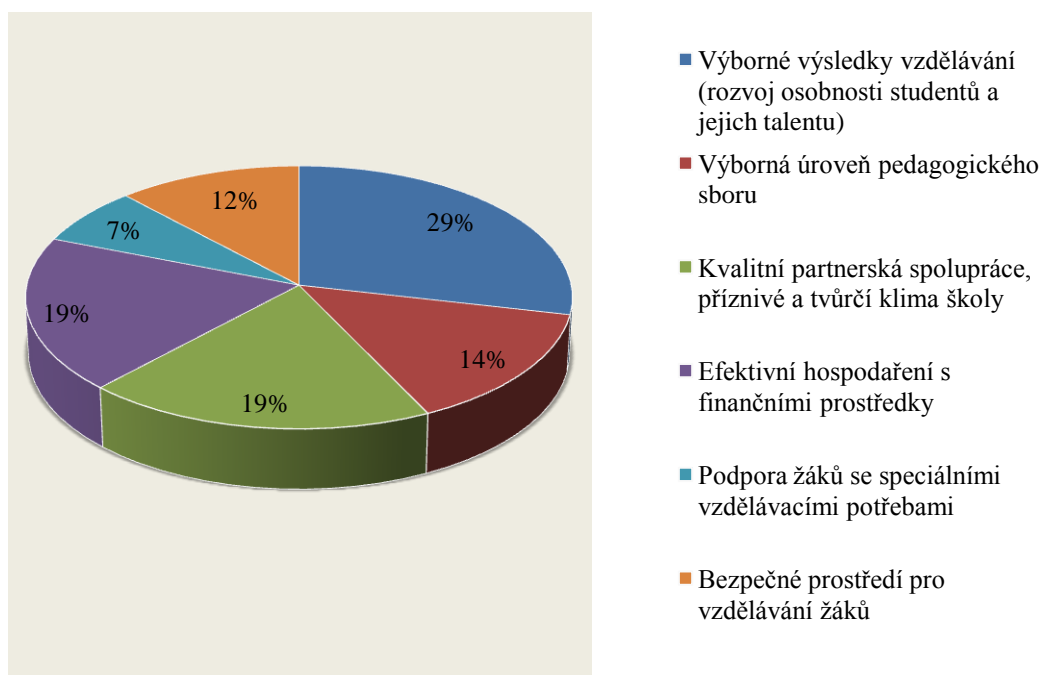
Výborné výsledky vzdělávání (rozvoj osobnosti studentů a jejich talentu)	12
Kvalitní partnerská spolupráce, příznivé a tvůrčí klima školy	8
Efektivní hospodaření s finančními prostředky	8
Výborná úroveň pedagogického sboru	6
Bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků	5
Podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	3

Tab.č.1 *Kladné hodnocení*

Již z tabulky je patrné, že nejvíce byla Českou školní inspekcí oceňována snaha škol o dosažení výborných výsledků vzdělávání a rovněž podpora rozvoje osobnosti a talentu žáků v odborném a uměleckém vzdělávání. Opakovaně je vyzdvihována kvalitní partnerská a zahraniční spolupráce ve smyslu aktivního zapojování žáků do stáží, soutěží, festivalů a jiných tvůrčích aktivit či podíl školy na společensko-kulturním životě v obci nebo regionu. Efektivní hospodaření a finanční zdroje školy umožňují realizaci vzdělávacích programů na dobré úrovni. Mnoho škol použilo dotace přidělené ze státního rozpočtu efektivně a účelně, stejně tak finanční

prostředky z rozvojových programů. Je vítáno aktivní podílení se na zajištění financí z jiných zdrojů v rámci projektů, doplňkové činnosti a sponzorských darů, výměnné pobyty studentů a pedagogů atd. Neposlední v řadě je na většině škol velmi kladně hodnocen pedagogický sbor jako stabilizovaný, odborně kvalifikovaný, otevřený a motivující studenty ke studiu. Dále je kladen velký důraz na bezpečnost studentů ve školách a rovněž splnění podmínek pro bezpečné vzdělávání studentů a dodržování bezpečnosti práce na cvičných pracovištích. Česká školní inspekce oceňuje všechna zlepšení, snahu a nápravy v méně vyhovujících či zastaralých budovách. Na závěr se mezi klady objevuje ocenění pro podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, které není vždy snadné naplnit, ale daří se realizovat a umožnit i těmto studentům možnost vzdělávání v rámci možností školy. Data vyplynulá z analýzy jsou pro celkovou představu převedena do grafu, kde jsou klady viditelné v procentuelním zastoupení.

Klady

Graf č.1 *Kladné hodnocení*

4.1.2 Záporné hodnocení

Výsledky vycházejí z pečlivého prostudování inspekčních zpráv a následně provedené analýzy. Byla přednastavena excel tabulka s řádky pro kategorie a sloupci pro školy (škola 1-13). Do řádků kategorie jsem zaznamenala veškeré záporné nálezy, které se v inspekčních zprávách objevily. Při studování zpráv jsem si udělala poznámku do sloupce, zda se tento nález pro školu ve zprávě vyskytuje či ne. Takto jsem prošla všech 13 zpráv z jednotlivých škol. Do výsledného grafu pro zjednodušení a větší přehlednost byly zapsány pouze všechny záporné nálezy, které se objevily minimálně dvakrát po přečtení všech školních zpráv. Níže v tabulce jsou hierarchicky uvedeny záporné nálezy dle počtu opakování.

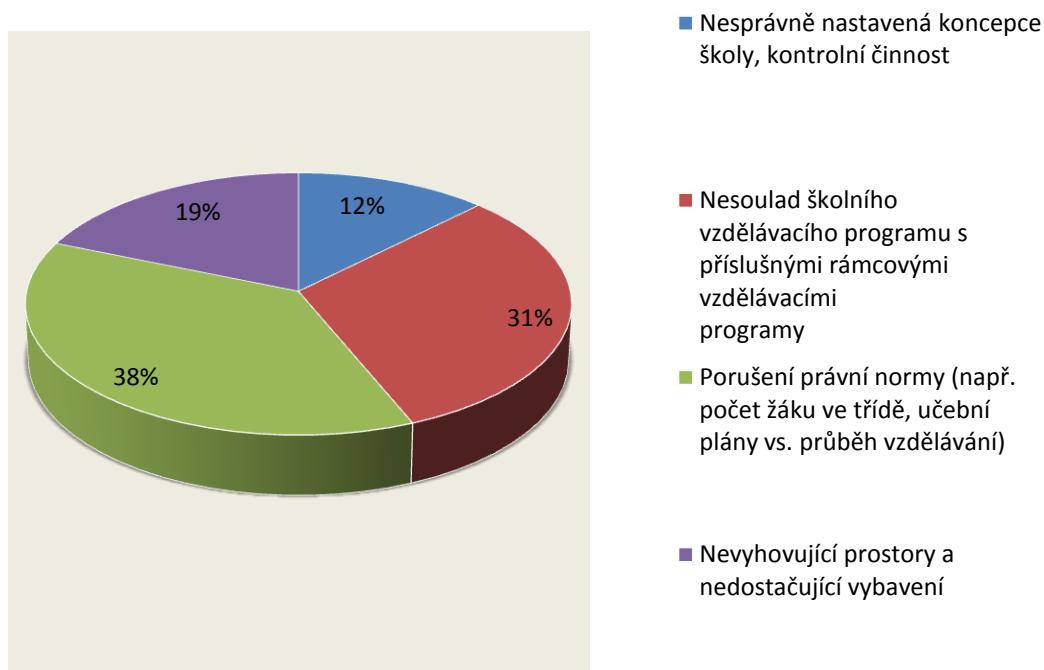
Porušení právní normy (např. počet žáků ve třídě, učební plány vs. průběh vzdělávání)	6
Nesoulad školního vzdělávacího programu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy	5
Nevyhovující prostory a nedostačující vybavení	3
Nesprávně nastavená koncepce školy, kontrolní činnost	2

Tab.č.2 Záporné hodnocení

Opakovaně a záporně vnímáno ze strany České školní inspekce bylo porušení právní normy na školách. Jako příklad porušení právní normy v nálezech můžeme uvést absenci nabídky volitelných předmětů, kdy nebylo reflektováno vzdělávání umožňující profilaci žáků. Nebo překročení nejvyššího počtu vyučovacích hodin povinných předmětů v jednom dni, teoretické vyučování v délce 9 hodin bez polední přestávky, vzdělávání podle sedmiletého vzdělávacího programu což je v rozporu se školským rejstříkem, poplatků za konání přijímacího řízení. Dále nesoulad školního vzdělávacího programu s příslušnými rámcovými vzdělávacími programy, kdy např. učivo vyučovacího předmětu není probíráno v souladu s platným školním

vzdělávacím programem. Následují nevhodné prostory a vybavení, které neumožňují kvalitní výuku a dostatečný prostor pro nácvik či realizaci praktických úkonů např. nevyhovující taneční sál, nemožnost připojení na internet, nedostatek audiovizuální techniky (videokamery, velkoplošné televizory) a informační a komunikační techniky (počítače, interaktivní tabule). Na závěr a v nízkém počtu zprávy zmiňují kontrolní činnost, která neprobíhala dle nastavení plánu školy. Záporné nálezy, které uvádí Česká školní inspekce ve zprávách, byly odstraněny přímo v rámci kontrolní činnosti nebo při větší závažnosti byla Českou školní inspekcí dána časová lhůta, do jaké doby mají být odstraněny a napraveny.

Zápory

Graf č.2 Záporné hodnocení

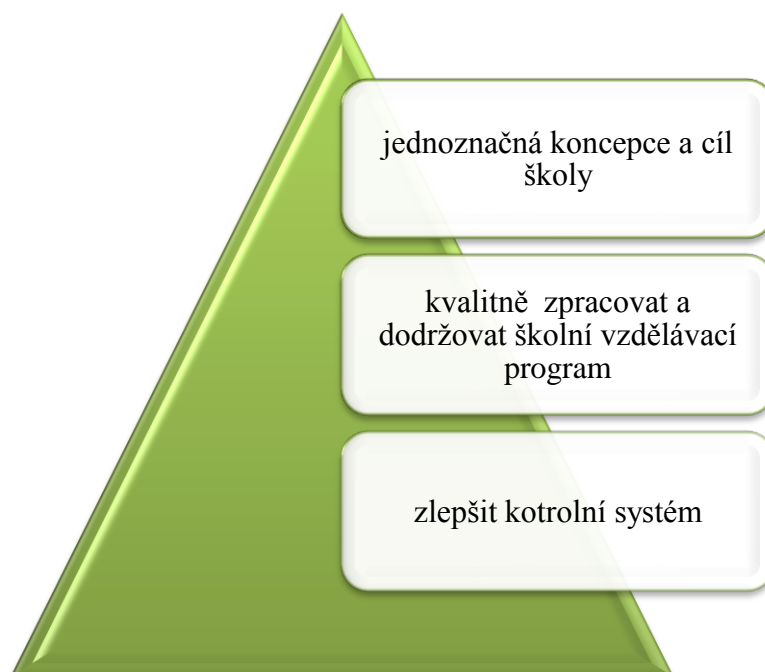
4.1.3 Doporučení

Níže jsou uvedeny návrhy podané Českou školní inspekcí pro školy. Návrh pro zlepšení není vždy součástí zprávy, níže je uveden obsah všech návrhů, které Česká školní inspekce podala v rámci prostudování zpráv bodově zachycený pro větší přehlednost.

- nastavit jednoznačnou koncepci (vyvážit oblast všeobecně vzdělávacích předmětů a uměleckých předmětů)
- výuka studentů probíhá vzhledem k charakteru uměleckých oborů vzdělání do pozdních odpoledních hodin (kladen důraz na praktickou část výuky)
- zlepšit kontrolní systém
- zpracovat školní vzdělávací program v souladu se zásadami pro tvorbu školního vzdělávacího programu
- uvést v soulad školní vzdělávací program s požadavky příslušných rámcových vzdělávacích programů
- vypracovat strukturu vlastního hodnocení školy a následně toto vlastní hodnocení zpracovat
- zajistit podmínky pro vznik a práci školské rady, přepracovat školní řád dle ustanovení právní normy, aby obsahoval a upravoval všechny požadované oblasti z hlediska vedení i žáků školy
- zajistit větší prostor, pořídit audiovizuální techniku, informační a komunikační techniku
- provádět závěrečné hodnocení vyučovacích hodin, vytvářet prostor pro vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků

5 Zhodnocení výsledků

Zhodnocení výsledků jasně, čitelně a jednoduše vystihuje graf níže. Pro školy vyplývá z inspekčních zpráv České školní inspekce, že je důležité věnovat pozornost jednoznačnému nastavení koncepci a cíli školy, tak aby byl reálný a dosažitelný. Kvalitně zpracovat a dodržovat školní vzdělávací programy v souladu s rámcovými vzdělávacími programy a zlepšit kontrolní systém všeho nastaveného včetně spojené dokumentace, systematicky dodržovat nastavený řád.

Graf č.3 Zhodnocení výsledků

6 Závěr

Cílem této práce bylo prostudovat výstupy zpráv České školní inspekce prostřednictvím veřejně přístupného registru inspekčních zpráv, a to se zaměřím se na střední umělecké odborné školy v Pražském regionu. Předložit opakující se klady a zápory ve zprávách a doporučení pro zlepšení praxe do budoucnosti. Práce je rozdělena na části, v teoretické části jsou jednotlivé oblasti popsány obecně, informace o kvalitě vzdělávání, České školní inspekci, inspekční zprávě, cílové skupině, evaluaci potřeb, evaluačních nástrojích a podmínkách.

V praktické části je popsán průběh šetření, kladné a záporné hodnocení a doporučení společně se zhodnocením výsledků. Z mého pohledu pro mne tato práce byla obohacující hned z několika důvodů. Jako první bych viděla, že zprávy a závěry České školní inspekce jsou vyhotoveny v souladu s dodržováním kontroly a systému. Nevnímám je jako něco negativního, ale naopak, jsou psány s citem a záměrem podpořit školy. Motivací pro mne bylo porovnání kladů a záporů a zpracovat výstup, který by byl smysluplný a ten v této práci vidím ve formě nastavení cíle, plánu, realizace a průběžné kontroly, uvést vše do řádu v reálné formě.

Vzhledem k vybrané cílové skupině a byl to můj záměr, jsem zjistila, že se zcela nedaří vyvážit časovou dotaci pro oblast všeobecného vzdělávání a uměleckého vzdělávání. Zde se nabízí otázka, zda musí být všeobecné vzdělávání v rovnováze s praktickým uměleckým vyučováním a možná by zde stálo za zvážení, zda více neupřednostnit umělecké vzdělávání, dát větší prostor pro kreativitu a rozvoj talentu. A ještě jedno zajímavé zjištění jsem během zpracování této práce postřehla, že skoro ve všech vybraných zprávách ze škol, které jsem použila ke zpracování, jsou ve vedení školy ženy.

7 Seznam použitých zdrojů

Inspekční zprávy. Česká školní inspekce ČR [online]. Česká školní inspekce, 2017. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Inspekni-zpravy>

Inspekční zprávy. Česká školní inspekce ČR [online]. Česká školní inspekce, 2017. Dostupné z: <http://www.csicr.cz/cz/ZAKLADNI-INFORMACE/O-nas>

Inspekční zprávy. Česká školní inspekce ČR [online]. Česká školní inspekce, 2017. Dostupné z [http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Kriteria-hodnoceni/Kriteria-hodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysledk-\(5\)](http://www.csicr.cz/cz/Dokumenty/Kriteria-hodnoceni/Kriteria-hodnoceni-podminek,-prubehu-a-vysledk-(5))

KÁŇOVÁ, Žaneta. Evaluační nástroj. In: Kvalita a hodnocení ve vzdělávání: Výkladový slovník [online]. Praha: NÚOV [2010] [vid. 15. 7. 2011]. Dostupné z http://slovník.evaluacninastroje.cz/#phraseId=37&phrase=EVALUAČNÍ_NÁSTROJ

MILLER, I. a K. NĚMEJC. *Evaluační nástroj. Textová studijní opora*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2014. ISBN 978-80-213-2455-8.

RÝDL, Karel. Kvalita. In: Kvalita a hodnocení ve vzdělávání: Výkladový slovník [online]. Praha: NÚOV [2010] [vid. 18. 7. 2011]. Dostupné z: <http://slovník.evaluacninastroje.cz/#phraseId=79&phrase=kvalita>.

RÝDL, Karel. TQM. In: Kvalita v dalším profesním vzdělávání: Slovník pojmů [online]. Praha: NÚOV [2009] [vid. 18. 7. 2011]. Dostupné z: <http://slovník.evaluacninastroje.cz/#phraseId=136&phrase=TQM>.

RÝDL, Karel; KOCANDA, Martin]. ISO. In: Kvalita a hodnocení ve vzdělávání: Výkladový slovník [online]. Praha: NÚOV [2010] [vid. 18. 7. 2011]. Dostupné z: <http://slovník.evaluacninastroje.cz/#phraseId=65&phrase=ISO>.

VOTAVA, J. *Úvod do pedagogiky*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut vzdělávání a poradenství, 2011. ISBN 978-80-213-2229-5.

Tab.č.1 *Kladné hodnocení*

Zdroj: vlastní zpracování

Tab.č.2 *Záporné hodnocení*

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č.1 *Kladné hodnocení*

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č.2 *Záporné hodnocení*

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č.3 *Zhodnocení výsledků*

Zdroj: vlastní zpracování